

Драгутин Минић Карло

НАЦИОНА
ЛИСТИЧКА
ГЕОГРАФИЈА

сатирични путописи

Copyright © 2024, Драгутин Минић Карло
Illustration copyright © 2024, Шпиро Радловић
Copyright © овог издања 2024, ЛАГУНА

НАЦИОНА
ЛИСТИЧКА
ГЕОГРАФИЈА

Садржај

Предговор: Откривање света	9
Филипини: Косово на Минданау	13
Јапан: Какви смо могли да будемо	19
Хонгконг и Сингапур: Мачке из високог друштва .	27
Тајланд: Слобода је релативна	35
Русија: Кремаљско пророчанство	39
Израел: Непрекидна производња историје	47
Украјина: Скршена колевка хришћанске Русије .	53
Мађарска: Панонски побратим	57
Египат: Куће цвећа у Гизи.	63
Грчка: Греческо мудрост	69
Кипар: Лепо острво у оба дела	75
Бугарска: Запад је источно	81
Црна Гора: Онамо, намо, за брда она	89
Италија: Трст је њихов.	95

Ватикан: Држава у држави	101
Аустрија: Бечке мустре	105
Француска: Лонац за галског петла	109
Монако: Једна кућа на стени	115
Холандија: Летећи бициклисти	121
Шпанија: Земља Дон Кишота.	127
Шведска: Двеста година самоће	133
Енглеска: Без краља не ваља	139
Канада: Има нешто српско у држави канадској. .	145
Америка: САД или никад	151
Колумбија: Златна јаја коке	157
Бразил: Играју се делије наред земље Бразилије .	163
Аргентина: Ој, пампаси, ви равно Косово!. . . .	169
Босна и Херцеговина: Мостови округа заумља .	175
Аустралија: У којој никада нисам био.	181
Србија: Има нешто светско у држави српској. . .	187
Остатак света: Кад ће Србин у космос?.	193
Светски градови: Варошарије	199
Поговор: Неодољиви хумор и сатира	205
О аутору	213

Предговор
ОТКРИВАЊЕ СВЕТА

Још као клинац од пет-шест година неколико пута сам бежао од куће. Не зато што ми је у кући било лоше, него сам желео да видим свет. Мислио сам: ми смо ту где јесмо, а свет је тамо негде, блештав и узбудљив, не сањајући да ће се и дан-данас светска политика питати да ли смо ми уопште део света. Европе, на пример.

Касније сам имао жељу да обиђем планету Земљу и уверим се да је округла, а не равна плоча, што и дан-данас неки интелектуалци тврде. Плашио сам се само, ако је то тачно, да ћу доћи до руба бездана, оклизнути се, и да ће ме прогутати свемир.

А онда сам почео да путујем. Са оцем у његово село Магово на Копаонику, аутобусом од родног Крушевца до села Лепенац испред Бруса, отац на ракију, ја на клакер, све чекајући брата од стрица који долази на једном коњу, а два води за нас. Па уз планину, поред манастира Стрмац.

Тада су путеви били такви да је аутобуска тура Крушевац–Александровац Жупски, негде тридесетак

километара, трајала два до три сата, са паузом у селу Лаћислед, код Дарине кафане уз врућу прасетину. Углавном за шофера.

Једном сам чак са гимназијом ишао на море, у Петровац, ћиром преко Поповог поља, па до Зеленике крај Херцег Новог. А онда бродом до Петровца.

Мало пре тога, док ми је теча био шеф железничке станице у Крушевцу, са братом од тетке сам стигао и до краја света, званог Сталаћ. Ускакали смо у теретне вагоне и враћали се истом пругом да не закаснимо за ручак.

Моја прва путешствија су почела када сам у Београду оставио археологију и постао новинар. Тада су ми се отворили сви путеви земаљски, што возом, што авионом, што колима, што бродом... Углавном службено. Оно приватно, туристички, мало је финансијски компликованије. Тако сам се уверио да је Земља округла јер одакле год сам пошао, пут ме вратио у Београд.

Сада се са носталгијом сећам свих меридијана, свих временских зона, свих земаља и градова. И, ево, покушавам да вам дочарам како један Србин види свет, без жеље да вам објасним како свет види једну Србију и како ово није туристички бедекер, него нешто доживљено и проживљено одистински.

Кренућемо од истока на запад, па на север и југ, све округ.

Ауџор

Филипини

КОСОВО НА МИНДАНАУ

Рајска острва за туристе, како се иде на јуџ, постојају паклени ојоци јер се на филипинском Космету, за промену, боре католици против муслимана.

Бог је Филипинима дао земљу на седам хиљада острва. Помешао је тамо мало жуту, мало црну, а богами и мало белу расу, као *Бенеттон*. Била су то шпанска села на Далеком истоку јер су им Шпанци дали име по свом краљу Филипу, све док Американци нису узели ствар, да не кажем оружје, у своје руке и успоставили своју колонију. Сад су Филипини независни јер нимало не зависе од америчких база широм острвља. А ни оне од њих.

Од Шпанаца су им остали само католичанство и провидне кошуље, које су им исти ти Шпанци наметнули како би се видело оружје за пасом. За (сваки) случај побуне.

Леп, миксован народ, поготово женски део популације. У то су се уверили ирачки војници кад су оно упали у Кувајт и све слушкиње Филипинке ставили под своју команду, да не кажем пода се. Кад у Манили платите масажу, платили сте краткотрајни боравак у рају, нажалост, са повратном картом.

Имају и божанствену музику; углавном филипински оркестри забављају све народе и народности од Јапана до Хонгконга и Сингапура. Примају напојницу као код нас, само што њихове певаљке знају да певају и не троше паре на силиконе. Свадбе су веселе као код нас, али се не користи ватрено оружје и пријатељи се не чупају за косу.

Америчка Чарапанка

У Багију, луци и америчкој војној бази, нама познатој по сукобу Руса и Запада на 64 црно-бела поља (Корчној–Карпов), срео сам на једном пријему лепушкасту, помало блајхану плавушу. Својим тарзанским енглеским, а понешто и говором тела, објаснио сам некако да сам из Србије. Супруга америчког морнаричког официра – тако се испоставило – разрогачила је очи и промуцала: „И ја, и ја.“ Кад сам рекао да сам из Крушевца, селе, опет је зинула и рекла: „И ја, и ја.“ Испоставило се да је из околине, али Чарапанки се у зубе не гледа. Гледа се њеном мужу, плавокосом и плавооком делији, блиставих зуба, толико zgodном да ми је одмах постао антипатичан.

– Шта му вреди кад не зна српски – промумлао сам себи у браду. Чарапанка ме је чула.

– Зна и српски – насмејала се.

– Колико? – питао сам иронично.

– Зна само „п..ка матерна“ – опет се насмејала Чарапанка.

За Србију му и не треба више, помислио сам.

Без трагова

Имају Филипинци и чувене докторе који оперишу прстима и не остављају трагове на телу. Из целог цивилизованог света, од Америке до Немачке и Француске, долазе пацијенти пуних џепова, а одлазе пуни наде. Био сам, као новинар, присутан на таквој једној операцији у Манили, у једном готово хангару, где смо ми репортери (један Јапанац, један Хрват и ја) кроз неко стакло гледали чудо невиђено. Једном Холанђанину су прчкали по стомаку, показали нам кроз шубер неку маховину, коју су наводно извадили из стомака мученика, а када је он изашао пред нас, није имао ожиљак, то јест, никакав траг операције. Свака им част, помислио сам. Јадан, опељешени пацијент – такође сам помислио. Узели су му и маховину и паре.

Све мислим да је та операција усавршена у Србији. Министри и други државни чиновници изврше финансијску операцију. И то без трагова. Вештина је то, бато.

Јао, Минданао

Највеће филипинско острво зове се Минданао, а има их укупно седам хиљада и двеста. Минданао би се могао звати и Доњеџк или Никозија; и ту се буне муслиmani, са малим *м*. Хоће независност, траже контакт групу, а успут пуцају ли пуцају. Не зна човек да ли су Палестинци или донедавно Албанци са Косова.

Можда би и успели да Филипини нису свргли диктатора Маркоса, чија је супруга Имелда заборавила при бекству из резиденције 40.000, и словима четрдесет хиљада, пари ципела и сандала. Знаш кад би принц могао да је идентификује, као што је Пепељугу?!

Међутим, шта: Бог је високо, НАТО далеко, близу је само америчка војска, и немају ниједно село по имену Рачак. Уз то, Велики Бели Отац из Вашингтона је на овој другој страни. Дакле, независност – јо!

Видео сам на Филипинима и најмањи вулкан на свету и највећи кошаркашки вулкан. Био сам, наиме, присутан кад су Мока, Кића и Праја разбили остатак света плус Русе и постали шампиони планете. И то на Филипинима, где је донедавно постојала, једина поред Америке, професионална кошаркашка лига.

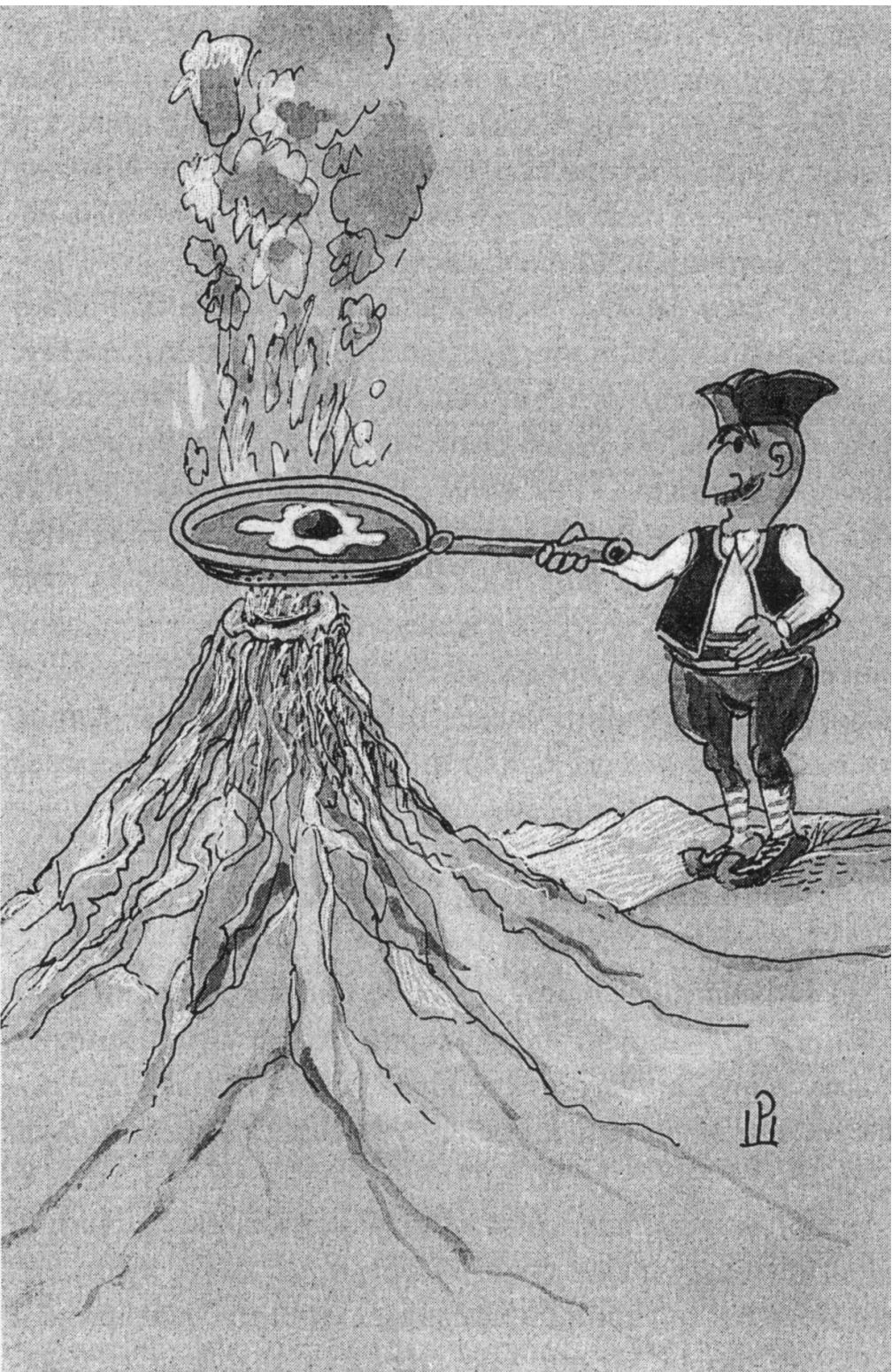
И још нешто, кад ме је директор хотела *Риџенџи оф Манила* упозорио да не излазим јер долази тајфун, замало да му кажем: „Ја сам Србин, бре, какав тајфун, какви бакрачи.“ Ипак, уздржао сам се од српства и остао жив, за разлику од неколико десетина Филипинаца који живе по сламовима, у лименим и картонским кућицама.

Кад ме је опет директор питао имамо ли ми у нашој земљи тајфуне и тропске врућине, постидео сам се и промуцао – „не“. Сад ме је тај давни стид прошао: глобализацијом и глобалним загревањем добили смо штошта, па и то.

Јапан

КАКВИ СМО МОГЛИ ДА БУДЕМО

Кад јод смо добили рај̄и, изјубили смо мир, увек радимо мање нејо ш̄ӣо моју мало да нас ѿла̄ӣе, вичемо на сваком мес̄ӣу, а никако да чујемо једни дрӯе, ѿпроизводимо холес̄ӣерол више нејо ш̄ӣо можемо да ѿоднесемо, кад наши ѿолийичари забрљају, ни рејом да мрдну, а камоли да се укају... Све сујројно од Јајанаца. Али у једном смо слични: не ѿѿуш̄ӣамо ѿред бомбардовањем све док не ѿѿус̄ӣимо.

Негде деведесетих година пошао сам у Јапан да видим како се једна земља, поражена у рату, издигла тако високо у свему другом. И како то изгледа кад потпишеш капитулацију, што је за нас Србе, у то време, било несхватљиво, још од Косовског боја. Ни слутио нисам да ћу, коју годину касније, и ја живети у земљи која је у једном рату изгубила неколико ратова.

Лутао сам Токиом и зверео около да видим порушен Генералштаб, неку касарну, макар телевизију. Јок, бре, све је лепо упаковано, чисто, блиста. Да ти падне хлеб са пекмезом на улицу, и то на распекмежену страну, можеш да га поједеш без дувања. На углу једне улице у кварту Шинагава, две лепе косооке цурице нуде ми пакет папирних марамица. Ја, чарпанска стипса, чуо сам да је у Јапану све скупо, па сам их одбио речима: „Не, хвала.“ Када сам схватио да је бесплатно, узео сам два пакетића; за сваки случај, и на свако чуђење две мале Јапанке.

У олуцима, испред хотела, робних кућа и тако то, поређани кишобрани, па кад лине, свако узме један, носи, и кад киша стане, остави га где се затекао. На задњој страни киоска за новине обешене на алкице наочаре свих диоптрија. Купиш новине, узмеш наочаре и читаш. Па онда вратиш наочаре на за то предвиђено место. Нико те не контролише ни за кишобран, ни за наочаре. Леле, мислим се, ала би се Срби обогатили тамо.

Камиказе

Јапан је, иначе, смештај од Бога добио на четири велика и око хиљаду малих острва. Ту су се шћућурили, на малом простору, и некако се сналазе јер их има много. Нисам стигао да их пребројим јер толико се брзо крећу и зује по улицама да се човеку заврти у глави. На једном великом тргу у Токију видео сам и пешачке зебре у дијагонали. Тамо ме је понела плима масе, а ја сам осетио да нешто није у реду. Онда сам схватио да је то готово тишина. Нико се не гура, не виче, мимоилазе се компјутерски прецизно, и усред згуснуте гомиле чујете само некакво шуштање корака и шапата. И на та четири велика – Хокаидо, Хоншу, Шикоку и Кјушју – и на оних хиљаду малих острва сваки сантиметар је искоришћен. И то сврсисходно.

То је тако, можда, зато што су код њих и Осма седница и транзиција изведени још пре две хиљаде година, па је сада готово све приватно, а сви Јапанци су под једном трешњом. Има их, наиме, 97 одсто етнички

чистих. Чак више него Хрвата у Хрватској и Албанаца на Косову. И не кољу се међусобно, иако, што се Бога тиче, има и шинтоиста, и будиста, па чак и мрвица хришћана. Зато их је, ваљда, и Бог погледао, па два пута пустио камиказе, то јест, божански ветар, који је почистио кинеско-монголско бродовље пре неколико векова, те су Јапанци остали свој на своме. Додуше, мало у изолацији, као ономад ми, мимо света, али нису стајали по редовима за визе. Били су довољни сами себи. Као наши радикали.

Гуливер са супругом

И ти Јапанци не одиру се баш од висине. Немају ни оне дугоноге спонзоруше по својим сплавовима. Њихове се зову гејше, и знају шта је Иран, а шта Ирак. Плус познају језике и уметност. Па и ону уметност која задивљује мушкарце.

Кад идеш улицом, глава ти штрчи, па мораш да пазиш да ти неки јакуза не одузме ту предност. Јакузе су, иначе, они жестоки момци, са обавезним сунчаним наочарима и без једног прста. Не оне јакузе из Крушевца, како називају навијаче *Найрешика*, који имају све прсте и мешају их у рад клуба.

И тако, идем улицама Токија кад испред хотела *Таканава ѝриниц* видим Гуливера. Да ли то ја сањам? Обичним Европљанима су Јапанци до рамена, а овом делији до паса. Скупим храброст и банем пред њега, кад оно онај Владе из Пријепоља. Дивац. И то са супругом Снежаном. Дошао човек на сесију МОК-а да

подржи кандидатуру Београда за неку Олимпијаду, заборавио сам коју, а и МОК је тада заборавио на нас. Пописмо пиће, кô људи, па у шопинг. И то подземном, која иде 250 на сат, али у чији се вагон Владе једва спаковао, док је осталим путницима доња вилица пала на груди. Ја сам био модератор, спона између њих и њега. Виши од њих, нижи од Дивца. Таман.

Чудо од белца

Чак сам научио и неколико речи јапанског. Новине нисам читао јер да би Јапанац могао да чита обичне новине, мора да познаје чак три хиљаде идеограма. Много, брате, и за нас Србе. Тако сам се на јапанском споразумевао као Могли, а помагао се течним Тарзан енглишом.

Али ту је био и један баја из Београда, да не кажем из Великог Градишта. Тај мој другар Драган Миленковић прави је доктор за јапански. Био је чак и дописник *Танјуџа* из Токија, а његовој деци јапански је матерњи. Како? Па мајка им је Јапанка по имену Сецуко, сада Београђанка из Миријева. Елем, кад тај Дракче проговори јапански, без страног нагласка, готово академски, сви, или у хотелу, или у продавници, или на улици, стану, окупе се око њега и зевају у чудо невиђено. Једном је, прича ми он, јапански амбасадор у Румунији, пролазио са свитом кроз Градиште на Дунаву, па су мало залутали и мештане питали, наравно на енглеском, где је пут за Ђердап. Мештани су одложили пиво, слегали раменима и вртели качкете

на глави. Утом бану Драган сан, на кршу од бицикла, бос, у атлетској мајици. И онда им на савршеном јапанском опише правац, седне на бицикл и одјезди. Сви из два аута излете, питају присутне ко је овај човек, али иако сви знају Драгана, не знају енглески, а камоли јапански. После ми је Драган објашњавао: „Нека мисле да сваки сељак у Србији зна јапански.“

Тај наш Јапанац ме је водао по Токију као мечку, показујући ми престоницу То-кјо, исти основ као стара престоница Кјото, Кјо-то, само обрнуто. Тај доктор за јапански добио је и јапанску награду за преводилаштво, али, у то време, нико да га ангажује као новинара или дипломату. Био је ронин, самурај без господара. А био је самурај и по. И сада, иако пензионер, новинарски је и литерарни ронин.

За цара и отаџбину

Јапан је друга економска сила на свету. У то „моје време“ од око седамсто индустријских робота, колико их је укупно било на кугли земаљској, око четиристо их је било у Јапану. О аутомобилској индустрији да и не говорим. Чак и један ја, убоги сатиричар, возим *мацуду*, што вам је мазда. Први по ономе, други по овоме, трећи по свему... а нарочито по томе што се сви, пре свега, осећају као Јапанци. И сви су за цара и отаџбину, још од њиховог Мајског преврата или Осме седнице, када су разни шогуни или повили главе, или их изгубили. Патриотизам је на највећој висини, као онај у Израелу. Нису хтели да попусте Америма, све

док ови нису извукли ону Енолу геј, па трас на Хи-рошиму и Нагасаки. Тек онда је дошло до њиховог Кумановског споразума.

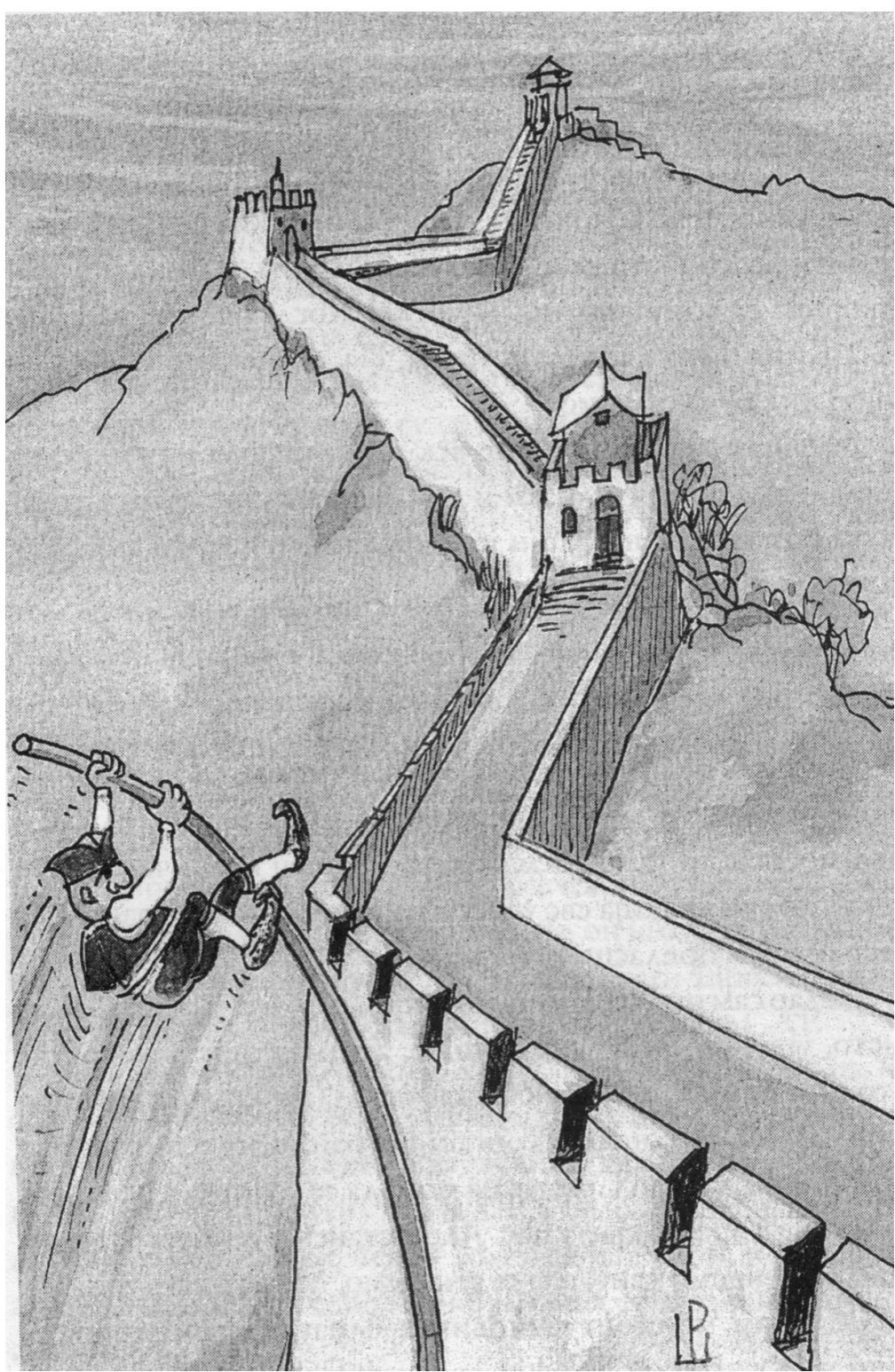
Али борбени дух их није оставио. Најпопуларнији људи Јапана, осим царске породице, јесу краљеви сумо рвања. Цео Јапан живи за шест гренд слем турнира у овом спорту. Тренирају и аикидо и друге борилачке вештине, па све мислим да ће, једног дана, поново кренути на Перл Харбор.

Засад су једини носиоци ордена атомске бомбе у свету, баш као и ми осиромашеног уранијума у Европи. Можда је то симболично и тајна њиховог успеха, а нашег краха. Они су добили обogaћену атомску бомбу, а ми осиромашени уранијум. Донатори сад меркају Иран и Русију. Ваљда ће нас и Јапанце оставити на миру.

Кад сам узлетео са аеродрома Нарита, оставио сам под собом један мравињак, боље рећи пчелињак, у којем се тачно зна ко шта ради. А ради се, богами, мушки. Само зуји.

Хонгконг и Сингапур МАЧКЕ ИЗ ВИСОКОГ ДРУШТВА

*У овим „тврђама Далеког истока“ политика
нема убицај на територију. Нама је, разуме се, то
несхваљиво, ја смо због тога још мале маце,
покисле на транзицији.*

Док је мој авион слетао на хонгконшки аеродром, бацио сам поглед улево: вода, Јужно кинеско море. Бацим поглед удесно: опет Јужно кинеско море. Напред нисам ни могао, а нисам ни смео. Слетели смо, зачудо, на чврсто тле, или полуострво Каулун, каквих има још 235, мањих, да би се све то заједно звало Хонгконг, у преводу Мирисна лука. А мириси су заиста разноврсни: од куване рибе и зачина кварта названог Сузи Вонг, по оном чувеном америчком филму *Свејџ Сузи Вонџ*, до радње *Нина Ричи* у центру града.

Било је то пре више од две деценије, док је Хонгконг још био истурено имање Њеног краљевског величанства Елизабете Друге, ако се сећате свекрве принцезе Дајане. Капиталистички Хонгконг, за разлику од овог данашњег капиталистичког. Да, да, Кина је крајем пошлог века преузела овај град и оставила га капиталистичким, следећи оно чувено Денг Сјаопинга: једна земља, два система. Тако ће бити до 2047,

године, како се Челична леди Тачер договорила са комунистима. А после? После ће, сигуран сам, цела Кина бити капиталистичка. Па погледајте Шангај, у којем никад нисам био.

Мирисна лука је још пре век и по прешла из кинеског феудализма у капитализам и, ето, сад ваља милијарде долара, за разлику од нас, који још прелазимо из феудализма у капитализам и ваљамо кредите.

Одлив мозгова

Таксиста ме је возио левом страном, мислио сам да ми тако указује пажњу јер сам из левичарске земље, али сам схватио да је то тамо енглески манир, баш као и чај у пет, а не као код нас ракија све у шест, па удри десном страном, са повременим преласцима на леву.

Гледао сам око себе то чудо природе, то јест друштва. Све чисто, уредно, све функционише, а зграде лете у небо. Не зато што су они, као ми, небески народ (па живимо по сутеренима), већ зато што је Хонгконг ограничене територије, а не променљиве као Србија, па мора да се успиње, а не шири. То и није лоша идеја за нас. Ако останемо на Београдском пашалуку, идемо увис, па где стигнемо. Можда баш кући. Засад смо стигли само до Београда на води, што се тиче висине, да не кажем високог друштва.

Од седам милиона становника, близу седам милиона су Кинези. Кад сам био тамо, звали су себе Хонгконжани. А сада, када су САР (Специјални административни регион) Републике Кине, сви су Кинези